

Valtiovarainministeriö
Finanssineuvos Urpo Hautala

18.2.2022

Suomen Kaasuverkko Oy:n sulautuminen Gasgrid Finland Oy:öön

1. Taustaa

Uusi maakaasumarkkinalaki on avannut maakaasun myynnin kilpailulle vuoden 2020 alussa. Maakaasumarkkinalain mukaisesti kaasun siirtoliiketoiminta on eriytetty Gasum Oy:sta omaksi erilliseksi yhtiökseen ja uusi kaasun siirtoverkkoyhtiö, Gasgrid Finland Oy (Gasgrid), on aloittanut toimintansa 1.1.2020 lukien. Gasgrid toimii Suomen maakaasuverkon siirtojärjestelmän järjestelmävastaavana.

Gasgridin osakeomistus valtion suoran omistuksen lisäksi on eriytetty Gasonia Oy:stä omaan erilliseen yhtiöön, Suomen Kaasuverkko Oy:öön (SKV), 1.1.2020 lukien. Jakautumisen yhteydessä SKV:lle siirtyi lähes 288 miljoonan euron pankkilaina. Gasumin osakkeiden hankinnat yksityisiltä sijoittajilta vuosina 2014 - 15 rahoitettiin pääosin pankkilainalla, yhteissummaltaan 514 miljoonaa euroa. Gasonia Oy:n jakautumisessa sille jäi kyseistä pankkilainaa 44 % ja SKV:lle 56 %.

Gasgridin ja SKV:n omistajaohjaus on siirretty vuoden 2020 alusta valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksesta valtiovarainministeriöön. Valtio omistaa noin 26,5 % Gasgrid Finland Oy:n A-osakkeista + kaikki K-osakkeet (50,2 % äänivallasta) ja valtion kokonaan omistama SKV noin 73,5 % A-osakkeista (49,8 % äänivallasta). Nykyisessä konsernirakenteessa SKV:n ainoana tehtävänä on ollut omistaa Gasgridiä ja hoitaa hallussaan olevaa pankkilainaa. SKV lyhensi kesäkuussa 2021 pankkilainaa Gasgridilta saamallaan osingoilla eli yhteensä 29,4 miljoonalla eurolla.

Valtioneuvoston talouspoliittisen ministerivaliokunnan 12.5.2021 tekemän linjauksen mukaisesti SKV:n pääomittamiseen ja pankkilainan pois maksamiseen tarvittava määräraha, 257 miljoonaa euroa, otettiin valtion vuoden 2021 III LTA:oon momentille 28.01.88. SKV maksoi pankkilainan pois elokuussa 2021, jonka jälkeen yhtiö on ollut pelkkä holdingyhtiö.

Gasgrid on valtiolle strategisen intressin yhtiö. Valtioneuvoston 8.4.2020 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti ja vastaten Fingrid Oy:n strategisen intressin määrittelyä Gasgridin ”strategisena intressinä on kaasun siirron ja kaasujärjestelmän toimivuuden ja häiriöttömyyden turvaaminen kaikissa olosuhteissa”.

SKV on erityistehtävayhtiö, jonka erityistehtävänä on ollut toimiminen valtion kaasuverkkoihin liittyvissä omistuksellisissa erityisjärjestelyissä.

2. Esityksen pääasiallinen sisältö

Valtiovarainministeriö esittää, että valtioneuvosto oikeuttaisi valtiovarainministeriön Suomen valtion puolesta Gasgridin ja SKV:n yhtiökokouksissa hyväksymään SKV:n sulautumisen Gasgridiin. Sulautumisesta on tarkoitus päättää osakeyhtiölain mukaisesti SKV:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 9.3.2022 ja Gasgridin hallituksessa 16.3.2022 sekä tuoda päätös tiedoksi Gasgridin varsinaisessa yhtiökokouksessa 31.3.2022.

Talouspoliittisen ministerivaliokunnan 12.5.2021 asiasta tehdyn linjauksen mukaan SKV:n pääomituksen jälkeen käynnistetään Gasgridin omistusrakenteen selkiyttämiseksi toimenpiteet SKV:n sulauttamiseksi Gasgridiin (vastavirtasulautuminen).

SKV:n ja Gasgridin hallitukset ovat kokouksissaan marraskuussa 2021 hyväksyneet ja allekirjoittaneet yhtiöiden sulautumissuunnitelman. Sulautussuunnitelma ja velkojien kuulutus on rekisteröity kaupparekisteriin 7.1.2022.

3. Esityksen tavoitteet ja täytäntöönpanon vaikutukset

SKV:n rooli erityistehtäväyhtiönä lakkasi siinä vaiheessa, kun sen hallussa oleva pankkilaina maksettiin pois. Toimenpiteen johdosta SKV:n sulautuminen Gasgridiin on tullut mahdolliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi, jolloin Gasgridin omistusrakenne selkiytyy. Sulautumisessa valtio-omistaja saa SKV:n osakkeiden tilalle Gasgridin osakkeita. Yhtiöiden yhdistymisen seurauksena valtion suora omistus- ja äänivaltaisuus Gasgridista tulisi olemaan 100 prosenttia. Gasgrid mitätöi sulautumisessa haltuunsa tulleet omat osakkeensa.

Järjestelyllä ei ole suoranaisia vaikutuksia valtion budjettitalouteen. Vastavirtasulautuminen ei aiheuta veroseuraamuksia sulautuvassa tai vastaanottavassa yhtiössä tai sulautuvan yhtiön omistajalle. Omistusrakenteen yksinkertaistaminen vähentää jonkin verran hallinnollisia kuluja, kun holdingrakenne purkautuu.

Gasgridiin liittyy strategisia intressejä, joiden vuoksi valtion tulee pysyä vahvana omistajana, eikä valtiolla ole tarvetta siirtää kaasuverkkotoimintaan liittyvää liiketoimintariskiä ulkopuoliselle rahoittajalle.

SKV tulouttaa sulautumisprosessin kestäessä jakokelpoisista varoistaan osinkona 29,4 miljoonaa euroa huhtikuussa 2022. Sulautumishetken täytäntöönpanoon hetkellä jäljellä olevat SKV:n kassavarat, noin 450 000 euroa, siirtyvät Gasgridille. Sulautumisen täytäntöönpano olisi velkojien kuulutuksen määräpäivän, 22.4.2022, jälkeen. SKV ja Gasgrid tekevät yhdessä kaupparekisteri-ilmoituksen sulautumisen täytäntöönpanosta 6 kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä. SKV:n sulautumishetken lopputilitys ja tilintarkastuskertomus esitetään SKV:n viimeiselle yhtiökokoukselle. SKV lakkaa olemasta, kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity kaupparekisteriin.

4. Valtioneuvoston toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön 6 §:n 4 kohdan nojalla valtioneuvoston yleisistunto ratkaisee muun muassa valtionyhtiöitä koskevat asiat.

Valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään, että valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee asiat, jotka koskevat valtion myötävaikutusta sulautumiseen ja jakautumiseen.

Valtioneuvoston yleisistunnon antaman valtuutuksen perusteella valtiovarainministeri tai hänen valtuuttamansa virkamies voi allekirjoittaa osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 1 §:n mukaisen päätöksen.